

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології

Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Тези доповідей

II Міжнародної науково-методичної конференції

19 березня 2021 р.

Харків – 2021

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

Ю.Д. Бойчук – ректор, доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України (Україна)
С.В. Бережна – проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності доктор історичних наук, професор(Україна)
Д-р Кемаль Учунджу, професор, Чорноморський технічний університет (Туреччина)
Н.В. Руда – завідувач кафедри східних мов, кандидат філологічних наук, доцент (Україна)
Л.М. Ямпольська – доцент кафедри всесвітньої історії, кандидат історичних наук, доцент (Україна)
І.А. Скразловська – доцент кафедри східних мов (Україна)
Д-р Алібекіроглу Сертан - викладач кафедри турецької мови і літератури у Газіантепському університеті (Туреччина), запрошений викладач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей II Міжнародної науково-методичної конференції, 19 березня 2021 р. – Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. – 206 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського-національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 3 від 07.04.2021

До збірника увійшли тези доповідей II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Сходознавство. Актуальність та перспективи», присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики навчання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

ЗМІСТ

СХІДНА ЛІНГВІСТИКА

Агєєва М.М., Радченко К.М. Загадкові назви Каспійського моря.....	7
Басам Санатуллах. Історична довідка про фарсі-дарі.....	8
Богдан А.А. Концепція «ребенок, сын» в китайських ідиомах чэньюй.....	11
Водолажський Д.О. Розкриття концепції «мужність» у китайських іменах.....	12
Гришина Б. М. Засоби вираження експресії в китайській мові за допомогою службових слів.....	14
Гуцуляк К.С. Сучасний сленг в китайській мові. Англiцизм, напiвкалька та переклад.....	15
Дмитренко А. А. Продуктивніе словообразовательніе модели китайського языка на матеріалі названий фруктов и овощей.....	16
Долгополова Д. С. Інтернет-сленг в китайській мові.....	18
Донченко М.О. Концепт «краса» у мовній картині світу Китаю.....	19
Завгородня О.С. Концептоутворюючий аспект жіночих імен в перській мові.....	21
Льницька М.Б. Поле семантичної реалізації колоративної лексики: пряме/переносне та конкретне/абстрактне.....	24
Кім О.В. Актуальність вивчення лексики мобільних застосунків у китайській мові.....	26
Коляда А.В. Синтаксичні особливості драматургії Лао Ше.....	27
Куліш М.О. Особливості вживання означень у п'єсі “Чайна” (茶馆).....	30
Макітренко К.О. Особливості сучасного китайського мовного етикету.....	32
Поміляйко В.О. Сленг як невід’ємна частина сучасної китайської мови.....	34
Протопопова Є.П. Інверсія додатку у текстах публіцистичного стилю.....	35
Романченко А.С. Художні засоби створення сумного настрою в книзі 几米 “寂寞上场了”.....	37
Руда Н.В. Частотність безсполучникових багатокomпонентних складних речень у сучасній китайській літературній мові.....	39
Самойлова С.А. Словотворчі морфеми в назвах прикрас в китайській мові.....	40
Саніна Г.В. Ієрогліфічна парадигма японського письма: походження та перспективи щодо сучасних соціокультурних процесів.....	41
Светличная А.Ф. Особенности образования названий китайских блюд.....	44
Сусленко А.М. Труднощі перекладу колірних виразів в англійській та перській мовах: культурне порівняння.....	46
Толмачова К.М. Феномен перемикування кодів у контексті мовної ситуації в Марокко.....	48
Федорченко А.А. Графемы со значением «оружие» в современных иєрогліфах.....	51
Хижа І.П. Лексичні засоби створення портрета головного героя в оповіданні Мо Яня «Геній».....	53
Шапаренко Е.Е. Історія вивчення стилістики у китайському мовознавстві.....	55

ЛІТЕРАТУРА КРАЇН СХОДУ

Быкова И.А., Пелехата К. Проблема одиночества в творчестве Кобо Абэ.....	57
Долженко А.О. Концепт любові у віршах Сюй Чжімо.....	58
Жукова М.О. Образ місяця в українській та китайській поезії.....	60
Кравчук К. Лі Бо та особлива мова його віршів.....	62
Криворучко С.К. Страх смерті в оповіданні Ді Ань «Коли ж моя черга?».....	63
Сасыкулова Ч.Т. Поэзия С. Эралиева как представителя послевоенной киргизской литературы.....	64
Смілянська О.О. Український та китайський літературний постмодернізм.....	67

лексику і неологізми тощо. Шляхом аналізу вдалося визначити, що лексичні засоби конструюють та супроводжують образ головного героя протягом всього оповідання. Лексичні засоби репрезентуються в тексті за допомогою тропів та немаркованої лексики. За допомогою відсотків вдалося підрахувати та виділити найбільш вживані лексичні засоби для створення образу головного героя у досліджуваному творі. Серед тропів найбільший відсоток становлять епітети (означення характеристики) – 20% та порівняння – 20%. Далі слідує соматична лексика – 15% і лексика зі спільною семою «одяг» - 10%. Загальна кількість метафор – 10% та гіпербол – 10%, фразеологізми – 5%, антономазія – 5% від всіх лексичних засобів.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Быкова И. А. Лексические средства создания портрета (на материале художественной прозы А. П. Чехова) // Языковое мастерство А. П. Чехова. Ростов н/Д: Издательство Ростовского государственного университета, 1988. С. 144.
2. Літературознавчий словник-довідник (Nota bene) // ред. рада Р. Т. Гром'як [та ін.]. - 2. вид., випр. і доп. – К. : Видавничий центр "Академія", 2006. – с. 52.

ІСТОРІЯ ВИВЧЕННЯ СТИЛІСТИКИ У КИТАЙСЬКОМУ МОВОЗНАВСТВІ

Шапаренко Елліна Едуардівна, аспірант 2 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди

Китайська публіцистика займає важливе місце у житті китайського народу. Публіцистичний (газетний) стиль має свої особливості та закономірності, він є складовою життя кожної людини незважаючи на її соціальне положення. У китайській мові газетний стиль є складним багатостороннім явищем, яке бере свій початок у 210 році до нашої ери в часи правління династії Цинь та продовжує свій розвиток до 21 сторіччя.

Багата кількість вчених вивчали історичний процес розвитку цієї науки, детально систематизували матеріали з історії китайської стилістики, прояснили та узагальнили безліч питань, поставлених цією наукою.

Вивчення розвитку публіцистичного стилю впродовж усього періоду дає можливість встановити закономірності розвитку, особливості вивчення стилістики у різні часи та тенденції її розвитку.

Часом появи перших стилістичних досліджень прийнято вважати період династії Цинь і династії Хань. Уявлення про стилістику на той час мали неоднорідний характер, який був представлений в різних політичних та філософських роботах.

Наступним кроком у розвитку науки стилістики стала цілісна теоретична концепція. Вона почала зароджуватися лише за часів правління династії Цзінь, яке припадало на 1115 – 1234 рр. У цей час китайська стилістика переходить на рівень формування загальних уявлень. Стилiстика в стародавньому Китаї була головним чином покликана вивчати методи і способи вживання мови, особливо тих прийомів, що використовуються в писемній мові. Того часу у Китаї при вивченні функції стилістики головним чином підкреслювалася моральна складова, виховання моралі і етики, прагнення людей до краси, регулювання соціальних відносин.

У 20 ст. стилістика як наука вийшла на новий рівень. Дослідження в області стилістики отримали новий розвиток та досягли значних успіхів. Головним чином це проявилось у формуванні системи дослідження китайської стилістики і включенням її як окремого предмету до програми деяких вузів. Об'єктом вивчення стилістики стає сучасна мова «байхуа».

З 20-30-х років 20го сторіччя з'являється безліч праць в галузі стилістики. Серед них можна виділити 3 види: запозичення досвіду японських лінгвістів, переймання деяких

положень західної лінгвістичної традиції та створення власних досліджень в області стилістики. Роботами цього періоду є «Стилістичні фігури» Тан Юе (1923р.), де досліджуються досягнення європейської стилістики, розглядаються стилістичні фігури. Робота Чен Вандао «Вступ до риторики» (1932 р.) заснована на дослідженнях японських вчених, але включає до себе і власні дослідження автора. У цій роботі приділяється увага стилістичним фігурам, а саме порівнянню, метафорі, гіперболі та ін. Праця Чен Вандао справила великий вплив на подальший розвиток стилістики китайської мови. Праця Чен Вандао справила великий вплив на подальший розвиток стилістики китайської мови.

Новий розвиток китайської стилістики почався з революції та створення КНР у 1949 році. Незважаючи на те, що стилістичні роботи Давнього Китаю склалися з дослідження лексики, синтаксису і орфографії, зв'язку стилістики та граматики, з'явилися роботи з акцентом на вивчення стилістики з позиції використання слів та конструкцій для досягнення виразності. Саме Чен Вандао вважається основоположником стилістики як наукового напрямку. Його фундаментальна наукова робота «Основи стилістики», написана у 1962 році, докладно описує окремі виразні засоби китайської мови, проте не систематизовані відомості про його функціональних стилях. Прогалина у систематизації стилістичних засобів, в плані їх функціонального застосування, була заповнена творцем мови і стилю сучасної китайської мови Ван Сіцзе у його монографії «Стилістика китайської мови» написаної у 2004 році.

У 80-ті роки 20го сторіччя вивчення стилістики набрало нові оберти. Молоді вчені стали вивчати стилістику з різних позицій. Одні більш глибоко вивчали природу виникнення стилістичних фігур, інші займалися всебічним дослідженням питань стилістики сучасної мови. Вчені вивчали стиль творів сучасних китайських літераторів, займалися питаннями практичного використання стилістики з метою навчання та підвищення культури мови, розглядалися особливості написання статей, стилістичні жанри та стилістичні функції у межах так званої функціональної стилістики, вивчалися стилістично-граматичні особливості розмовної мови та ін. Серед цих вчених можна виділити праці Шутової Е.А., Морозової О.Н., Калініна О.І., Радус Л.А та інших.

На цьому вивчення стилістики китайської мови не завершується. Китайська мова та її стилістика продовжують приваблювати вчених своєю неординарністю та широким полем праці у різних напрямках. Але необхідно зауважити, що вивчення китайської стилістики насамперед є необхідною і для вивчення китайської мови як іноземної, бо що може розповісти краще про мову ніж сама мова та особливості використання стилістичних фігур.

ПЕРЕІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. О. И. Калинин, Л. А. Радус. Курс лекций по стилистике китайского языка: Учебное пособие. – М.: Издательский дом ВКН, 2017. – 344с.
2. Ю.Г. Лемешко Язык китайского общественно-политического текста : Синтаксические и стилистические особенности : диссертация ... кандидата филологических наук: 10.02.22. – Санкт-Петербург, 2001. –166 с.
3. В. Ф. Щичко, Л. А. Радус, Л. Г. Абдрахимов Курс лекций по истории китайского языка. – М.: Издательство ВКН, 2015. – 192 с.
4. Баяртуева Е.Ж., Дашиева С.Ц. — Стилистические особенности китайского рекламного текста в сфере страхования // Филология: научные исследования. – 2018. – № 4. – С. 58 - 65. DOI: 10.7256/2454-0749.2018.4.27612